

Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2019. gada 12. jūlijā *

Konkurence – Aizliegtas vienošanās – Optisko diskdziņu tirgus – Lēmums, ar kuru konstatēts LESD 101. panta un EEZ līguma 53. panta pārkāpums – Koluzīvi nolīgumi attiecībā uz iepirkuma procedūrām, ko organizē divi datoru ražotāji – Neierobežota kompetence – Labas pārvaldības principa pārkāpums – Pienākums norādīt pamatojumu – 2006. gada pamatnostādņu naudas soda aprēķināšanai 37. punkts – Īpašie apstākļi – Kļūda tiesību piemērošanā

Lietā T-1/16

Hitachi-LG Data Storage, Inc., Tokija (Japāna),

Hitachi-LG Data Storage Korea, Inc., Seula (Dienvidkoreja),

ko pārstāv *L. Gyselen* un *N. Erbsøll*, advokāti,

prasītājas,

pret

Eiropas Komisiju, ko sākotnēji pārstāvēja *A. Biolan*, *M. Farley*, *C. Giolito* un *F. van Schaik*, vēlāk – *A. Biolan*, *M. Farley* un *F. van Schaik*, pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību, kas ir pamatota ar LESD 263. pantu un ar ko tiek lūgts samazināt naudas soda, ko Eiropas Komisija uzlikusi prasītājam lēmumā *C(2015) 7135 final* (2015. gada 21. oktobris) par procedūru saskaņā ar LESD 101. pantu un EEZ līguma 53. pantu (Lietā AT.39639 – optiskie diskdziņi), apmēru,

VISPĀRĒJĀ TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs *D. Gracijs* [*D. Gratsias*], tiesneši *I. Labucka* un *I. Uljoa Rubio* [*I. Ulloa Rubio*] (referents),

sekretāre: *N. Šalla* [*N. Schall*], administratore,

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu un 2018. gada 3. maija tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – angļu.

Spriedums¹

I. Tiesvedības priekšvēsture

A. Prasītājas un attiecīgais tirgus

- 1 Prasītājas *Hitachi-LG Data Storage, Inc.* un tās meitasuzņēmums *Hitachi-LG Data Storage Korea, Inc.* ir optisko diskdziņu (turpmāk tekstā – “LDO”) ražotāji un piegādātāji. It īpaši *Hitachi-LG Data Storage* ir kopuzņēmums, ko izveidojusi Japānas sabiedrība *Hitachi, Ltd.* kopā ar Korejas sabiedrību *LG Electronics Inc.* Tas darbojas attiecīgajā tirgū kopš 2001. gada 1. jūlija.
- 2 Konkrētais pārkāpums attiecas uz LDO, kas tiek izmantoti personālajos datoros (galddatoros, klēpj datoros) (turpmāk tekstā – “PC”), ko ražo *Dell Inc.* un *Hewlett Packard* (turpmāk tekstā – “HP”). Konkrētie LDO tiek izmantoti arī daudzās citās patērētājiem paredzētās ierīcēs, piemēram, kompaktdisku atskaņotājos (turpmāk tekstā – “CD”) vai digitālajos optiskajos diskos (turpmāk tekstā – “DVD”), spēļu konsolēs un citās perifērajās elektroniskajās ierīcēs (apstrīdētā lēmuma 28. apsvērums).
- 3 LDO, kuri tiek izmantoti PC, atšķiras pēc izmēra, uzlādēšanas mehānismiem (ligzdas vai paliktņa) un pēc disku, ko tie spēj nolasīt vai ierakstīt, veidiem. LDO var iedalīt divās grupās: vidējā augstuma (*half-height*, turpmāk tekstā – “HH”) diskdziņi galddatoriem un plāni diskdziņi klēpj datoriem. Plāno diskdziņu grupa ietver dažādu izmēru diskdziņus. Ir dažādu veidu HH un plāni diskdziņi, ņemot vērā to tehnisko funkciju (apstrīdētā lēmuma 29. apsvērums).
- 4 *Dell* un *HP* ir divi galvenie attiecīgo iekārtu ražotāji PC pasaules tirgū. Šīs divas sabiedrības izmanto klasiskās iepirkuma procedūras, kas tiek rīkotas pasaules mērogā, tostarp ik ceturkšņa sarunas par cenu pasaules mērogā un par kopējiem iegādes apjomiem no neliela skaita iepriekš atlasītiem LDO piegādātājiem. Parasti reģionālajiem jautājumiem nebija nozīmes attiecībā uz LDO iepirkuma procedūrām, izņemot tos, kuri saistīti ar paredzamo pieprasījumu reģionos, kas ietekmē kopējo iegādes apjomu (apstrīdētā lēmuma 32. apsvērums).
- 5 Iepirkuma procedūras ietver lūgumus iesniegt piedāvājumus, lūgumus iesniegt elektroniskus piedāvājumus, sarunas tiešsaistē, elektroniskās izsoles un divpusējas sarunas (bezsaistē). Pēc iepirkuma procedūras pabeigšanas klienti piešķir apjomus LDO piegādātājiem, kuri tajā piedalījās (visiem, vai vismaz lielākajai daļai no tiem, izņemot tad, ja pastāv izslēgšanas mehānisms), ņemot vērā to piedāvāto cenu. Piemēram, uzvarējušais piedāvājums saņēma no 35–45 % no kopējā tirgū piešķirtā apjoma attiecīgajā ceturksnī, otrais labākais piedāvājums no 25–30 %, trešais 20 % u.c. Šīs klasiskās iepirkuma procedūras izmantoja klientu grupas, kuras ir atbildīgas par iepirkumu procedūrām, lai īstenotu efektīvu iepirkuma procedūru par konkurētspējīgām cenām. Šajā nolūkā tās izmantoja visas iespējamās darbības, lai veicinātu konkurenci attiecībā uz cenām starp LDO piegādātājiem (apstrīdētā lēmuma 33. apsvērums).
- 6 Attiecībā uz *Dell* – tā iepirkuma procedūras galvenokārt veica, izmantojot sarunas tiešsaistē. Tām varēja būt noteikts ilgums vai tās varēja beigties pēc konkrēta laikposma, piemēram, desmit minūtes pēc pēdējā piedāvājuma, ja neviens LDO piegādātājs neizteica jaunu piedāvājumu. Noteiktos gadījumos sarunas tiešsaistē varēja ilgt vairākas stundas, ja iepirkuma procedūra bija dinamiskāka vai ja sarunas tiešsaistē tika pagarinātas, lai mudinātu LDO piegādātājus turpināt izteikt piedāvājumus. Turpretim, pat ja sarunu tiešsaistē ilgums netika noteikts un tas bija atkarīgs no galīgā piedāvājuma, *Dell* noteiktā brīdī varēja paziņot, ka sarunas tiešsaistē tiek pabeigtas. *Dell* varēja izlemt mainīt “pilnībā klasificējošu” procedūru uz “nepārskatāmu” procedūru. *Dell* varēja atcelt sarunas tiešsaistē, ja iepirkuma procedūra

¹ Ietverti tikai tie šī sprieduma punkti, kuru publicēšanu Vispārējā tiesa uzskata par lietderīgu.

vai tās rezultāts tika atzīts par neapmierinošu, un tā vietā varēja veikt divpusējas sarunas. Sarunu tiešsaistē procesu pārraudzīja pasaules mēroga iegādes operatori, kas bija atbildīgi par šīm darbībām *Dell* (apstrīdētā lēmuma 34. un 37. apsvērumš).

- 7 Attiecībā uz *HP* galvenās izmantotās iepirkuma procedūras bija lūgumi iesniegt piedāvājumus un lūgumi iesniegt elektroniskus piedāvājumus. Abas procedūras tika veiktas tiešsaistē, izmantojot vienu un to pašu platformu. Pirmkārt, attiecībā uz lūgumiem iesniegt piedāvājumus tie tika izteikti ik ceturksni. Tie ietvēra sarunas tiešsaistē un divpusējās sarunas bezsaistē – sadalītas noteiktā laikposmā, parasti divās nedēļās. *LDO* piegādātāji tika uzaicināti uz iepirkumu procedūras kārtu, kas bija atvērta noteiktu laiku, lai iesniegtu savus piedāvājumus tiešsaistes platformā vai pa elektronisko pastu. Tiklīdz pirmā izsoļu kārtā bija beigusies, *HP* satikās ar katru dalībnieku un uzsāka sarunas par *LDO* piegādātāja piedāvājumu, lai iegūtu labāko katra piegādātāja piedāvājumu, neizpaužot identitāti, vai piedāvājumu, ko iesnieguši citi *LDO* piegādātāji. Otrkārt, attiecībā uz lūgumiem iesniegt elektroniskus piedāvājumus, tie parasti tika rīkoti reversās iepirkumu procedūras veidā. Pretendenti attiecīgi noteiktajā laikā pieslēdzas tiešsaistes platformai, un pārdošana izsolē sākas par *HP* noteikto cenu. Pretendenti, kas bija iesnieguši piedāvājumus, kuru cenas apmērs pakāpeniski samazinājās, tika informēti par savu vietu katru reizi, kad tika iesniegts jauns piedāvājums. Beidzoties noteiktajam laikam, *LDO* piegādātājs, kurš bija iesniedzis piedāvājumu ar viszemāko cenu, uzvarēja pārdošanā izsolē un citi piegādātāji tika klasificēti kā otrais un trešais atbilstoši to izteiktajiem piedāvājumiem (apstrīdētā lēmuma 41.–44. apsvērumš).

B. Administratīvais process

- 8 2009. gada 14. janvārī Komisija no sabiedrības *Koninklijke Philips NV* (turpmāk tekstā – “*Philips*”) saņēma pieteikumu par atbrīvojumu no naudas soda atbilstoši Komisijas paziņojumam par atbrīvojumu no sodanaudas [naudas soda] un sodanaudas [naudas soda] samazināšanu karteļu gadījumos (OV 2006, C 298, 17. lpp.; turpmāk tekstā – “paziņojums par iecietību”). 2009. gada 29. janvārī un 2. martā šis pieteikums tika papildināts, lai tajā līdzās *Philips* iekļautu sabiedrības *Lite-On IT Corporation* un to kopuzņēmumu *Philips & Lite-On Digital Solutions Corporation* (turpmāk tekstā – “*PLDS*”).
- 9 2009. gada 29. jūnijā Komisija nosūtīja informācijas pieprasījumu uzņēmumiem, kas darbojās *LDO* nozarē.
- 10 2009. gada 30. jūnijā Komisija piešķīra *Philips*, *Lite-On IT* un *PLDS* nosacītu atbrīvojumu.
- 11 2009. gada 4. un 6. augustā prasītājas iesniedza Komisijai lūgumu samazināt naudas soda apmēru, piemērojot paziņojumu par iecietību.
- 12 2012. gada 18. jūlijā Komisija uzsāka procedūru un pieņēma paziņojumu par iebildumiem attiecībā uz trīspadsmit *LDO* piegādātājiem, ieskaitot prasītājas. Šajā paziņojumā par iebildumiem Komisija būtībā norādīja, ka minētās sabiedrības ir pārkāpušas LESD 101. pantu un Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu (EEZ) 53. pantu, piedaloties aizliegtās vienošanās darbībās attiecībā uz *LDO* no 2004. gada 5. februāra līdz 2009. gada 29. jūnijam, kas ietvēra rīcības saskaņošanu attiecībā uz iepirkumu procedūrām, ko rīko divi datoru ražotāji, proti, *Dell* un *HP*.
- 13 Tajā pašā dienā Komisija piešķīra prasītājām nosacītu atbrīvojumu.
- 14 2012. gada 29. un 30. novembrī visi paziņojuma par iebildumiem adresāti tika uzklauti Komisijā.
- 15 2012. gada 14. decembrī Komisija lūdza visiem lietas dalībniekiem iesniegt attiecīgos dokumentus, kas pārkāpuma laikposmā saņemti no *Dell* un *HP*. Visi lietas dalībnieki atbildēja uz šo lūgumu, un katram bija piekļuve atbildēm, ko iesniedza pārējie *LDO* piegādātāji.

- 16 2014. gada 18. februārī Komisija pieņēma divus papildu paziņojumus par iebildumiem, lai papildinātu, grozītu un precizētu iebildumus, kuri bija vērsti pret atsevišķiem paziņojuma par iebildumiem adresātiem, attiecībā uz to atbildību apgalvotajā pārkāpumā.
- 17 2015. gada 26. februārī prasītājas iesniedza Komisijai lūgumu samazināt naudas soda apmēru, ņemot vērā “konkrētus apstākļus” Pamatnostādņu naudas soda aprēķināšanai, piemērojot Regulas (EK) Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta a) apakšpunktu (OV 2006, C 210, 2. lpp.; turpmāk tekstā – “pamatnostādnes naudas soda aprēķināšanai”), 37. punkta izpratnē.
- 18 2015. gada 5. martā prasītājas un to ārējais padomdevējs tikās ar Komisiju, lai izklāstītu savu lūgumu samazināt naudas soda apmēru.
- 19 2015. gada 1. jūnijā Komisija pieņēma vēl vienu papildu paziņojumu par iebildumiem. Šī jaunā paziņojuma mērķis bija papildināt iepriekšējos paziņojumus par iebildumiem, adresējot šajos paziņojumos izteiktos iebildumus papildu juridiskajām vienībām, kuras piederēja pie uzņēmumu grupām (mātesuzņēmumiem vai pievienotajiem uzņēmumiem), kuri jau ir bijuši paziņojumu par iebildumiem adresāti.
- 20 2014. gada 18. februāra un 2015. gada 1. jūnija paziņojumu par iebildumiem adresāti rakstveidā pauda savu viedokli Komisijai, bet nelūdza rīkot uzklaušīšanu.
- 21 2015. gada 3. jūnijā Komisija nosūtīja faktu izklāstu visiem lietas dalībniekiem. Faktu izklāsta adresāti rakstveidā pauda savu viedokli Komisijai.
- 22 2015. gada 14. septembrī prasītājas iesniedza Komisijai otro lūgumu samazināt naudas soda apmēru. Šis lūgums bija paredzēts, lai atjauninātu noteiktus datus, kas izklāstīti to 2015. gada 26. februāra lūgumā.
- 23 2015. gada 18. septembrī prasītājas un to ārējais padomdevējs piedalījās otrajā sanāksmē ar Komisiju par viņu lietas virzību.
- 24 2015. gada 5. un 15. oktobrī Komisija konsultējās ar Aizliegtu vienošanos un dominējoša stāvokļa padomdevēju komiteju (turpmāk tekstā – “padomdevēju komiteja”).
- 25 2015. gada 21. oktobrī Komisija pieņēma Lēmumu C(2015) 7135 *final* par procedūru saskaņā ar LESD 101. pantu un EEZ līguma 53. pantu (Lieta AT.39639 – Optiskie diskdziņi) (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”).

C. Apstrīdētais lēmums

1. Attiecīgais pārkāpums

- 26 Apstrīdētajā lēmumā Komisija pauda viedokli, ka aizliegtās vienošanās dalībnieki saskaņoja savu uz konkurenci vērsto darbību vismaz no 2004. gada 23. jūnija līdz 2008. gada 25. novembrim. Tā paskaidroja, ka šī saskaņošana tika īstenota, izmantojot divpusēju paralēlu saziņas tīklu. Tā norādīja, ka aizliegtās vienošanās dalībnieki centās pielāgot savu tirgū esošo apjomu un nodrošināt to, lai cenas paliek augstākas, nekā tās būtu tad, ja nepastāvētu šādi divpusēji saziņas tīkli (apstrīdētā lēmuma 67. apsvērumš).
- 27 Komisija apstrīdētajā lēmumā precizēja, ka aizliegtās vienošanās dalībnieku saskaņošana attiecās uz *Dell* un *HP*, kas ir divi svarīgākie attiecīgo iekārtu ražotāji pasaules *PC* tirgū, klientu rēķiniem. Komisija uzskata, ka papildus divpusējām sarunām ar saviem *LDO* piegādātājiem *Dell* un *HP* piemēroja standartizētas iepirkumu procedūras, kas notika vismaz reizi katrā ceturksnī. Tā norādīja, ka aizliegtās

vienošanās dalībnieki izmantoja savu divpusējo saziņas tīklu, lai manipulētu konkrētās iepirkumu procedūras, radot šķēršļus klientu centieniem veicināt cenu konkurenci (apstrīdētā lēmuma 68. apsvērumš).

- 28 Komisija uzskata, ka regulāra informācijas apmaiņa jo īpaši ļāva aizliegtās vienošanās dalībniekiem iegūt precīzu informāciju par savu konkurentu nodomiem pat pirms iesaistīšanās iepirkuma procedūrā un tādējādi paredzēt to konkurences stratēģiju (apstrīdētā lēmuma 69. apsvērumš).
- 29 Komisija piebilda, ka aizliegtās vienošanās dalībnieki regulāri apmainījās ar informāciju par cenām attiecībā uz konkrētu klientu kontiem, kā arī ar informāciju, kas nav saistīta ar cenām, kā ražošanas jauda un piegādes kapacitāte, krājumu stāvoklis, situācija attiecībā uz kvalifikāciju, jaunu izstrādājumu ieviešanas brīdis vai uzlabojumi. Tā norādīja, ka turklāt *LDO* piegādātāji uzraudzīja pabeigto iepirkuma procedūru galarezultātus, proti, klasifikāciju, cenu un iegūto apjomu (apstrīdētā lēmuma 70. apsvērumš).
- 30 Tāpat Komisija norādīja, ka, labi zinot, ka vienošanās dalībniekiem sava saziņa attiecībās ar klientiem jāpatur noslēpumā, piegādātāji, lai cits ar citu sazinātos, izmantoja līdzekļus, kurus viņi uzskatīja par pietiekami piemērotiem, lai sasniegtu vēlamo rezultātu. Tā precizēja, ka mēģinājums sasaukt pirmo sanāksmi, lai organizētu regulāras daudzpusējas *LDO* piegādātāju sanāksmes, nebija izdevies 2003. gadā pēc tam, kad tas tika atklāts klientam. Komisija uzskata, ka tā vietā esot pastāvējusi divpusēja saziņa galvenokārt tālruņa zvanu veidā un dažkārt – izmantojot elektronisko saraksti, tostarp uz privātām elektroniskā pasta adresēm (*hotmail*) un izmantojot tūlītējās ziņapmaiņas pakalpojumus, vai sanāksmēs galvenokārt pasaules mēroga kontu operatoru līmenī (apstrīdētā lēmuma 71. apsvērumš).
- 31 Komisija konstatēja, ka aizliegtās vienošanās dalībnieki regulāri sazinājās un ka šī saziņa, galvenokārt pa telefonu, kļuva biežāka iepirkuma procedūru laikā, kad bija iespējams uzskaitīt vairākus zvanus dienā starp noteiktiem aizliegtās vienošanās dalībnieku pāriem. Tā precizēja, ka parasti saziņa starp noteiktiem aizliegtās vienošanās dalībnieku pāriem bija ievērojami biežāka nekā starp atsevišķiem citiem (apstrīdētā lēmuma 72. apsvērumš).

2. Prasītāju atbildība

- 32 Prasītāju atbildība tika noteikta to tiešās dalības aizliegtās vienošanās darbības dēļ no 2004. gada 23. jūnija līdz 2008. gada 25. novembrim, jo īpaši par to īstenoto saskaņošanu ar citiem konkurentiem attiecībā pret *Dell* un *HP* (apstrīdētā lēmuma 494. apsvērumš).

3. Prasītājām noteiktais naudas sods

- 33 Attiecībā uz prasītājām noteiktā naudas soda aprēķināšanu Komisija balstījās uz pamatnostādņem naudas soda aprēķināšanai.
- 34 Vispirms, lai noteiktu naudas soda pamatsummu, Komisija uzskatīja, ka, ņemot vērā būtiskās atšķirības piegādātāju dalības ilgumā un lai labāk atspoguļotu aizliegtās vienošanās patieso ietekmi, bija piemēroti atsaukties uz gada vidējo rādītāju, kas aprēķināts, pamatojoties uz patieso to pārdošanas apjomu vērtību, ko īstenojuši uzņēmumi pilnos savas attiecīgās dalības pārkāpumā kalendārajos mēnešos (apstrīdētā lēmuma 527. apsvērumš).
- 35 Kā Komisija ir paskaidrojusi, pārdošanas apjoma vērtība tika aprēķināta, pamatojoties uz to *LDO* pārdošanas apjomu, kuri bija paredzēti *HP* un *Dell* EEZ esošās juridiskajās vienībās ražotiem *PC* (apstrīdētā lēmuma 528. apsvērumš).

- 36 Turklāt Komisija, ņemot vērā, ka pretkonkurences rīcība attiecībā uz *HP* tika uzsākta vēlāk, un lai ņemtu vērā aizliegtās vienošanās attīstību, uzskatīja, ka attiecīgo pārdošanas apjomu vērtības *HP* un *Dell* tika aprēķinātas atsevišķi un ka attiecīgajā laikposmā tika piemēroti divi reizināšanas koeficienti (apstrīdētā lēmuma 530. apsvērums).
- 37 Turklāt Komisija nolēma, ka, tā kā cenu koordinēšanas nolīgumi jau pēc savas būtības ir vieni no smagākajiem LESD 101. panta un EEZ līguma 53. panta pārkāpumiem un aizliegtā vienošanās attiecās vismaz uz EEZ, procentu likme, kas jāpiemēro saistībā ar pārkāpuma smagumu konkrētajā gadījumā ir 16 % visiem apstrīdētā lēmuma adresātiem (apstrīdētā lēmuma 544. apsvērums).
- 38 Turklāt Komisija norādīja, ka ņemot vērā lietas apstākļus, atturošā nolūkā ir jāpievieno summa 16 % apmērā (apstrīdētā lēmuma 554. un 555. apsvērums).
- 39 Turklāt, tā kā prasītājam piemērotā naudas soda pielāgotā pamatsumma nesasniedz 10 % no to apgrozījuma, Komisijai nebija jāveic jauna korekcija, pamatojoties uz Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2003 (2002. gada 16. decembris) par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [LESD 101.] un [102.] pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.), 23. panta 2. punktu. Patiešām, prasītājam piemērotā naudas soda pielāgotā pamatsumma, aprēķinot atbilstoši iepriekš izklāstītajai metodoloģijai, bija 8,45 % no to kopējā 2014. gada, kas ir finanšu gads pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas, apgrozījuma (apstrīdētā lēmuma 570.–572. apsvērums).
- 40 Visbeidzot prasītājam tika piemērots naudas soda apmēra samazinājums par 50 %, jo tās sadarbojās izmeklēšanas laikā Komisijas iecietības programmas ietvaros, kā arī daļējs atbrīvojums no naudas soda, ņemot vērā to, ka tās ļāva Komisijai pierādīt ilgāku aizliegtās vienošanās pastāvēšanu (apstrīdētā lēmuma 575., 582.–592. apsvērums).
- 41 Apstrīdētā lēmuma rezolutīvā daļa, ciktāl tā attiecas uz prasītājam, ir izteikta šādi:

“1. pants

Šādi uzņēmumi ir pārkāpuši LESD 101. pantu un EEZ līguma 53. pantu, norādītajos laikposmos piedaloties vienotā un turpinātā pārkāpumā, ko veidoja vairāki atsevišķi pārkāpumi optisko diskdziņu tirgus nozarē attiecībā uz visu EEZ, kas ietvēra cenu saskaņošanas nolīgumus:

[..]

d) [prasītājas] no 2004. gada 23. jūnija līdz 2008. gada 25. novembrim par saskaņošanu attiecībā uz *Dell* un *HP*.

[..]

2. pants

Par 1. pantā minēto pārkāpumu tiek noteikti šādi naudas sodi:

[..]

d) [prasītājas] solidāri atbildīgas: EUR 37 121 000.”

II. Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

- 42 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2016. gada 4. janvārī, prasītājas cēla šo prasību.

- 43 Komisija savu iebildumu rakstu iesniedza 2016. gada 29. aprīlī.
- 44 Pamatojoties uz tiesneša referenta priekšlikumu, Vispārējā tiesa (piektā palāta) nolēma sākt tiesvedības mutvārdu daļu un Reglamenta 89. pantā paredzēto procesa organizatorisko pasākumu ietvaros aicināja prasītājas iesniegt noteiktu dokumentu un rakstveidā izteikt viedokli par dažiem lietas aspektiem. Prasītājas šos lūgumus izpildīja noteiktajā termiņā.
- 45 Vispārējā tiesa 2018. gada 3. maija tiesas sēdē uzklusēja lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumus un to atbildes uz tās uzdotajiem jautājumiem.
- 46 Prasītāju prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- samazināt naudas soda, kas tām uzlikts apstrīdētā lēmuma 2. punkta d) apakšpunktā, apmēru, ņemot vērā lietas īpatnības;
 - piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 47 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- prasību noraidīt;
 - piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

III. Juridiskais pamatojums

A. Par strīda apmēru

- 48 Savas prasības pamatojumam prasītājas izvirza divus pamatus. Pirmkārt, tās apgalvo, ka Komisija esot pārkāpusi labas pārvaldības principu un neesot izpildījusi pienākumu norādīt pamatojumu, jo tā nav atbildējusi uz to lūgumu atbilstoši pamatnostādņu naudas soda aprēķināšanai 37. punktam. Otrkārt, tās uzskata, ka Komisija esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, neatkāpjoties no pamatnostādņēs naudas soda aprēķināšanai norādītās vispārīgās metodes, lai samazinātu tām uzliktā naudas soda apmēru, ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus un to nozīmi *LDO* tirgū.
- 49 Ar pirmo prasījumu, kā tas izriet arī no prasības pieteikuma 3., 7., 41. un 43. punkta un replikas 11.–18. punkta, prasītājas lūdz Vispārējo tiesu īstenot savu neierobežoto kompetenci saskaņā ar LESD 261. pantu, lai samazinātu naudas soda apmēru, kas tām ticis piemērots. Turklāt tās apgalvo, ka tās nelūgtu atcelt apstrīdēto lēmumu, ja Vispārējā tiesa konstatētu, ka Komisija nav izpildījusi pienākumu norādīt pamatojumu vai ir pārkāpusi labas pārvaldības principu.
- 50 Vispārējā tiesa Reglamenta 89. pantā paredzēto procesa organizatorisko pasākumu ietvaros aicināja prasītājas precizēt, vai, kā šķietami liecināja prasības pieteikums un replika, tās savas prasības ietvaros vēlējas paust tikai prasījumus par piemērotā naudas soda apmēra samazināšanu, bet nevēlējas paust prasījumus par tā atcelšanu.
- 51 Atbildē uz Vispārējās tiesas procesa organizatoriskajiem pasākumiem prasītājas paziņoja, ka tās aicina Vispārējo tiesu īstenot savu neierobežoto kompetenci, grozot Komisijas netiešo lēmumu noraidīt to lūgumu samazināt naudas soda apmēru atbilstoši pamatnostādņu naudas soda aprēķināšanai 37. punktam un izskatot šo prasību pēc būtības.

- 52 Tomēr minētajā atbildē uz procesa organizatoriskajiem pasākumiem prasītājas arī norādīja, ka tās apzinās to, ka lūgt Vispārējai tiesai īstenot tās neierobežoto kompetenci attiecībā uz naudas sodu atbilstoši LESD 261. pantam “noteikti aptver vai ietver lūgumu pilnībā vai daļēji atcelt šo lēmumu” un ka tad, ja tiesiskuma pārbaudes laikā atbilstoši LESD 263. pantam Vispārējā tiesa secinātu, ka Komisija nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, tā varētu veikt pilnīgu piemērotā naudas soda apmēra izvērtēšanu saskaņā ar LESD 261. pantu.
- 53 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Līgums kā atsevišķu prasību nenostiprina “neierobežotas kompetences prasību”. Proti, LESD 261. pantā paredzēts tikai tas, ka regulas, kas pieņemtas saskaņā ar Līgumiem, var piešķirt Eiropas Savienības tiesām neierobežotu kompetenci attiecībā uz šajās regulās paredzētajām sankcijām (rikojums, 2004. gada 9. novembris, *FNICGV/Komisija*, T-252/03, EU:T:2004:326, 22. punkts).
- 54 Tomēr šo neierobežoto kompetenci Savienības tiesas var izmantot tikai iestāžu izdotu aktu pārbaudes un it īpaši prasību atcelt tiesību aktu ietvaros. Proti, LESD 261. panta vienīgā ietekme ir paplašināt to pilnvaru tvērumu, kas piemīt Savienības tiesai attiecībā uz LESD 263. pantā paredzēto prasības pieteikumu (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2004. gada 9. novembris, *FNICGV/Komisija*, T-252/03, EU:T:2004:326, 24. un 25. punkts).
- 55 Tādējādi prasība, ar kuru Savienības tiesai ir lūgts izmantot tās neierobežoto kompetenci attiecībā uz lēmumu, ar ko uzlikts naudas sodu – kompetenci, kas piešķirta ar LESD 261. pantu, kuru tomēr īsteno, piemērojot LESD 263. pantu, – noteikti aptver vai ietver lūgumu pilnībā vai daļēji atcelt šo lēmumu (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2004. gada 9. novembris, *FNICGV/Komisija*, T-252/03, EU:T:2004:326, 25. punkts).
- 56 Tātad vienīgi pēc tam, kad Savienības tiesa ir pabeigusi tajā iesniegtā lēmuma likumības pārbaudi atbilstoši tajā iesniegtajiem prasījumu pamatiem, kā arī tiem pamatiem, kurus tā attiecīgā gadījumā izvirza pēc savas iniciatīvas, tai pilnīgas minētā lēmuma atcelšanas neesamības gadījumā ir jāpiemēro tās neierobežotā kompetence, lai, pirmkārt, izdarītu vajadzīgos secinājumus attiecībā uz šī paša lēmuma likumību un, otrkārt, atbilstoši tās pārbaudei iesniegtajiem pierādījumiem (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2011. gada 8. decembris, *KME Germany u.c./Komisija*, C-389/10 P, EU:C:2011:816, 131. punkts, un 2014. gada 10. jūlijs, *Telefónica un Telefónica de España/Komisija*, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 213. punkts) noteiktu, vai tās nolēmuma pieņemšanas dienā (spriedumi, 2014. gada 11. jūlijs, *RWE un RWE Dea/Komisija*, T-543/08, EU:T:2014:627, 257. punkts; 2014. gada 11. jūlijs *Sasol u.c./Komisija*, T-541/08, EU:T:2014:628, 438. punkts, un 2014. gada 11. jūlijs *Esso u.c./Komisija*, T-540/08, EU:T:2014:630, 133. punkts) tai ir jāaizstāj Komisijas vērtējums pašai ar savu vērtējumu tā, lai naudas soda apmērs būtu piemērots.
- 57 Šajā gadījumā, kaut arī prasības pieteikumā prasītājas pauda tikai prasījumus attiecībā uz grozīšanu un norādīja, ka tās neprasa apstrīdētā lēmuma atcelšanu, no to papildu paskaidrojumiem izriet, ka tās neiebilst, ka Vispārējā tiesa pār kvalificē prasījumus saskaņā ar judikatūru, kas minēta šī sprieduma 53.–56. punktā.
- 58 Līdz ar to būtu jāatzīst, ka šī prasība, pirmkārt, ietver prasījumus par apstrīdētā lēmuma daļēju atcelšanu, ciktāl Komisija ir noraidījusi prasītāju lūgumu atbilstoši pamatnostādņu naudas soda aprēķināšanai 37. punktam samazināt ar apstrīdētā lēmuma 2. punkta d) apakšpunktu tām uzlikto naudas sodu, un, otrkārt, prasījumus grozīt šo lēmumu, lūdzot, lai Vispārējā tiesa pati apmierina šo lūgumu un attiecīgi samazina minēto summu.

B. Par prasījumiem atcelt tiesību aktu

[..]

1. Par pirmo pamatu, kas attiecas uz labas pārvaldības principa un pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu

[..]

a) Par pirmo daļu – pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu

[..]

1) Par Komisijas pienākumu pamatot to, ka tā nav ņēmusi vērā prasītāju apgalvoto konkrēto apstākļu esamību

- 77 Attiecībā uz prasītāju argumentu, ar ko tiek apgalvots, ka Komisija esot pārkāpusi pienākumu norādīt pamatojumu, apstrīdētajā lēmumā nenorādot iemeslus, kādēļ tā pēc to lūguma atbilstoši pamatnostādņu naudas soda aprēķināšanai 37. punktam neatkāpās no vispārējās metodoloģijas naudas soda aprēķināšanai, ir jānorāda, kā tas izriet no judikatūras, kas minēta šī sprieduma 65. un 75. punktā, ka Komisijai nav pienākuma savā lēmumā norādīt visus faktiskos un tiesiskos apstākļus, kas izskatīti administratīvās procesa laikā, nedz arī tos, kurus tā nav ņēmusi vērā, aprēķinot uzliktā naudas soda apmēru.
- 78 Turklāt ir jāatgādina, ka piemērojamā tiesiskajā regulējumā ir noteikts, ka Komisija var nepiemērot vispārējo metodoloģiju naudas soda aprēķināšanai tikai izņēmuma kārtā divos apstākļos. Pirmkārt, saskaņā ar pamatnostādņu naudas soda aprēķināšanai 35. punktu Komisija, lai noteiktu naudas soda apmēru, var ņemt vērā to, ka uzņēmums ir maksātspējīgs. Taču šajā lietā ir jāatgādina, ka 2015. gada 5. martā neoficiālas sanāksmes laikā Komisija skaidri pieprasīja prasītājam apstiprināt, ka tās neatsaucas uz savu maksātspējas neesamību saskaņā ar pamatnostādņu naudas soda aprēķināšanai 35. punktu attiecībā uz naudas soda samaksu un ka prasītājas apstiprināja, ka tās nelūdz piemērot šo procedūru. Otrkārt, atbilstoši pamatnostādņu naudas soda aprēķināšanai 37. punktam ir paredzēts, ka konkrētie lietas apstākļi vai vajadzība panākt preventīvu iedarbību var attaisnot Komisijas novirzišanos no šīs metodoloģijas.
- 79 Tomēr saskaņā ar judikatūru ir jāuzskata, ka ar pamatnostādņēm naudas soda aprēķināšanai Komisijai piešķirtajā rīcības brīvībā neietilpst tās atbrīvošana no pienākuma pamatot šāda izņēmuma izmantošanu. Proti, Komisijai ir jāprecizē konkrētie lietas apstākļi vai īpaša vajadzība panākt preventīvu iedarbību, kas attaisno šī izņēmuma piemērošanu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 6. februāris, *AC-Treuhand*/Komisija, T-27/10, EU:T:2014:59, 306. punkts).
- 80 It īpaši, ja Komisija nolemj atkāpties no vispārīgās metodoloģijas, kas izklāstīta pamatnostādņēs naudas soda aprēķināšanai, ar kurām tā pati ir ierobežojusi savu rīcības brīvību saistībā ar naudas sodu apmēra noteikšanu, pamatojoties uz šo pamatnostādņu 37. punktu, šīs prasības saistībā ar pamatojumu ir vēl jo svarīgākas. Šajā ziņā ir jāatgādina pastāvīgā judikatūra, saskaņā ar kuru ir atzīts, ka minētajās pamatnostādņēs ir iekļauta indikatīva uzvedības norma attiecībā uz praksi, kas ir jāievēro un no kuras Komisija individuālā gadījumā nevar atkāpties, nenorādot ar vienlīdzīgas attieksmes principu saderīgus iemeslus. Šim pamatojumam ir jābūt vēl jo precīzākam, ciktāl pamatnostādņu naudas soda aprēķināšanai 37. punktā ir tikai neskaidra atsauce uz “konkrētajiem lietas apstākļiem”, un tādējādi Komisijai tiek dota plaša rīcības brīvība, lai izņēmuma kārtā veiktu attiecīgajiem uzņēmumiem piemērojamo naudas sodu pamatsummu pielāgojumu. Proti, šādā gadījumā tam, vai Komisija ievēro Savienības tiesiskajā kārtībā noteiktās garantijas administratīvajos procesos, tostarp pienākumu norādīt pamatojumu, ir vēl jo būtiskāka nozīme (skat. spriedumu, 2016. gada 13. decembris, *Printeos u.c.*/Komisija, T-95/15, EU:T:2016:722, 48. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 81 Turpretī konkrētajā gadījumā Komisija uzskatīja, ka pamatnostādņu naudas soda aprēķināšanai 37. punktā paredzētie konkrētie apstākļi nav izpildīti un tādējādi tā, lai aprēķinātu prasītājam piemērojamā naudas soda apmēru, izvēlējas piemērot vispārīgo metodoloģiju. Šādos apstākļos un kā tas izriet no šī sprieduma 65. un 75. punktā minētās judikatūras, tās pienākums bija apstrīdētajā lēmumā tikai pamatot naudas soda apmēra aprēķināšanai piemēroto metodoloģiju, nevis apstākļus, kurus tā neņēma vērā, veicot šo aprēķinu, proti, iemeslus, kāpēc tā nav piemērojusi pamatnostādņu naudas soda aprēķināšanai 37. punktā paredzēto izņēmumu. Proti, kā jau tika iepriekš minēts (skat. šī sprieduma 77. punktu), Komisijai nav pienākuma izteikt viedokli par visiem argumentiem, ko tai paudušas ieinteresētās personas. Pietiek ar to, ka tā izklāsta faktus un juridiskos apsvērumus, kuriem ir būtiska nozīme lēmuma struktūrā.
- 82 Šajos apstākļos ir jānorāda prasītāju argumenti, saskaņā ar kuriem Komisija apstrīdētajā lēmumā nav ievērojusi pienākumu norādīt pamatojumu, jo tā šajā lēmumā neesot pamatojusi pamatnostādņu naudas soda aprēķināšanai 37. punktā paredzētā izņēmuma nepiemērošanu, ko tās bija pieprasījušas. Tādējādi pirmā pamata pirmā daļa ir jānorāda.

b) Par otro daļu – labas pārvaldības principa pārkāpumu

[..]

- 89 Šajā gadījumā no lietas materiāliem izriet, pirmkārt, ka padomdevēju komitejai tika lūgts viedoklis divas reizes – 2015. gada 5. un 15. oktobrī pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas, un, otrkārt, ka plašs dokumentu klāsts attiecībā uz izskatāmo lietu tika nodots minētās komitejas locekļiem saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 14. panta 3. punktu. Komisija apstiprina, ka šo dokumentu vidū tā ir iesniegusi lietas materiālu apkopojumu, 2015. gada 3. jūnija vēstuli ar faktu izklāstu, sabiedrību, kurām piemērots naudas sods, atbildes uz minēto vēstuli, jo īpaši prasītāju 2015. gada 26. jūnija atbildi, lēmuma projektu kopā ar pielikumiem, piemēroto naudas sodu kopsavilkumu tabulu kopā ar detalizētu pārskatu par to, kā tie tikuši aprēķināti, paziņojumu par iebildumiem, kā arī atbildes uz to.
- 90 Pirmkārt, ir jānorāda, ka padomdevēju komiteja bija informēta par galvenajiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, it īpaši par tirgu, adresātiem, iebildumiem, pārkāpuma ilgumu, metodoloģiju un naudas soda apmēra aprēķināšanu, kā arī par adresātu paustajiem viedokļiem, atbildot uz Komisijas paustajiem iebildumiem, šos dokumentus var attiecīgi uzskatīt par dokumentiem, kas pieskaitāmi “svarīgākajiem” Regulas Nr. 1/2003 14. panta 3. punkta izpratnē.
- 91 Otrkārt, ir jākonstatē, ka Regulas Nr. 1/2003 14. pantā nav paredzēts, ka prasītāju lūgumi tiek pievienoti šai dokumentācijai. Proti, saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 14. panta 3. punktu paziņojuma nosūtīšana, ar ko sasauc padomdevēju komisiju, tiek īstenota “kopā ar lietas kopsavilkumu, norādēm uz svarīgākajiem dokumentiem un pagaidu lēmuma projektu”. Taču vārdu salikums “norādes uz svarīgākajiem dokumentiem” nenozīmē, ka Komisijai ir jānosūta padomdevēju komitejai visi dokumenti, ar kuriem tā apmainījusies ar ietekmētajiem uzņēmumiem.
- 92 Treškārt, ir jānorāda, ka Komisija padomdevēju komitejai 2015. gada 3. jūnijā nosūtīja vēstuli ar faktu izklāstu, kā arī atbildētāju 2015. gada 26. jūnija atbildi uz šo vēstuli. Tādējādi ir jānorāda, ka prasītājam bija iespēja, pirmkārt, uzzināt svarīgākos faktus, ko Komisija ņēma vērā, aprēķinot naudas soda apmēru, kā arī, otrkārt, iesniegt savus apsvērumus attiecībā uz Komisijas izklāstītajiem faktiem. Turklāt šie apsvērumi tiek nodoti padomdevēju komitejai.
- 93 Tādējādi, ciktāl prasītāju pirmais pieteikums, ar kuru tiek lūgts samazināt piemērotā naudas soda apmēru, ņemot vērā “konkrētus apstākļus”, kas ir atbilstoši saskaņā ar pamatnostādņu naudas soda aprēķināšanai 37. punktu, tika iesniegts 2015. gada 26. februārī, proti, ievērojami pirms faktu izklāsta, ko Komisija nosūtīja prasītājam, tās nevarēja pārmest Komisijai, ka tā nav nosūtījusi šo informāciju

padomdevēju komitejai. Proti, pat ja Komisija nav iekļāvusi minētos elementus ne faktu izklāstā, ne norādēs uz svarīgākajiem dokumentiem, prasītājam bija iespēja savos 2015. gada 26. jūnija apsvērumos izklāstīt šīs informācijas nozīmīgumu attiecībā uz naudas soda apmēra aprēķinu.

- 94 Turklāt, ciktāl prasītāju otrajā 2015. gada 14. septembra pieteikumā piedāvātie elementi neietvēra būtiskas izmaiņas, salīdzinot ar pirmo pieteikumu, attiecībā uz jau izklāstītu faktu aktualizēšanu, Komisijai, kurai nebija vēlreiz jāuzklausā prasītājas pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas, vairs nebija pienākuma uzsākt jaunas konsultācijas ar padomdevēju komiteju (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2002. gada 15. oktobris, *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, no C-250/99 P līdz C-252/99 P un C-254/99 P, EU:C:2002:582, 118. punkts). Tomēr ir jāatgādina, ka Komisija vēlreiz rīkoja neoficiālu sanākumi ar prasītājam 2015. gada 18. septembrī, kurā tām bija iespēja izteikties par jauniem faktiem, un ka vēlāk 2015. gada 15. oktobrī atkal tika lūgts viedoklis padomdevējam komitejai. Taču Komisija uzskatīja, ka šie fakti nebija noteicoši prasītājam uzliktā naudas soda aprēķināšanai, kas arī bija iemesls tam, ka padomdevēju komiteja par tiem netika informēta.
- 95 No visa iepriekš izklāstītā izriet, ka Komisija nav pārkāpusi labas pārvaldības principu, jo tā nelūdza padomdevēja komitejas viedokli par prasītāju izklāstītajiem konkrētajiem apstākļiem. Komisija administratīvajā procesā bija pietiekami rūpīga, ciktāl tā, pirmkārt, uzklausīja prasītājas un izvērtēja to apsvērumus, pirms padomdevēja komiteja sniedza rakstisku atzinumu par Komisijas pagaidu lēmuma projektu, un, otrkārt, nosūtīja šai komitejai svarīgāko informāciju naudas soda aprēķināšanai saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 14. panta 3. punktu.
- 96 Tādi paši apsvērumi, kādi ietverti šī sprieduma 89.–95. punktā, ir piemērojami prasītāju argumentiem attiecībā uz viedokļa lūgšanu komisāru kolēģijai. Šajā ziņā no lietas materiāliem izriet, ka pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas lēmuma projekta būtiskie elementi, proti, projekts ar pielikumiem, padomdevējas komitejas atzinums un uzklausīšanas amatpersonas nobeiguma ziņojums, tika iesniegti, lai saņemtu komisāru kolēģijas galīgo vērtējumu.

[..]

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (piektā palāta)

nospiež:

1) **Prasību noraidīt.**

2) ***Hitachi-LG Data Storage, Inc.* un *Hitachi-LG Data Storage Korea, Inc.* sedz savus un atlīdzina Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus.**

Gratsias

Labucka

Ulloa Rubio

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2019. gada 12. jūlijā.

[Paraksti]